

Na obraz dne

CO MŮŽEME A MUSÍME

Jsme v situaci — a nikoliv poprvé v naší historii —, kdy můžeme málo a nesmíme mnoho. Znova a trpce se učíme chtít méně, než bychom chtěli. Za pouhých osm měsíců vysilujícího a nenasytného milování se s volností už jsme odvykli životu v kleče, životu ve vnitřní emigraci, životu mezi snídání a večeří, mezi výplatou a zálohou, mezi nezbytností a omezenými možnostmi realizovat se nejen jako živočichové, ale jako svobodní lidé ve svobodném lidském společenství, kterému naše naděje daly jméno demokratického socialismu. Nyní jsme zase na kolenou, ruce svázané četnými omezeními, a před námi stojí sísyfovské úsilí: zdvihnout svůj ideál z bláta ponížení, jít z pokleku do stoje, uskutečnit se svázanými rukama něco, k čemu se i pospolitým lesům svobodných paží nedostávalo plně sil. Uskutečňovat polednovou politiku ve zcela nepolednových podmínkách.

Ptáme se denně jeden druhého a sami sebe, je-li to vůbec možné. A nikdo z nás nemůže dát uspokojivou odpověď, pokud nevěříme horoskopům nebo věštbám, v nichž je pouhé přání otcem myšlenky. Ale otázku lze a nutno precizovat: Co jiného je možné? Smířit se s životem v kleče, rezignovat, dezertovat z fronty? Jen to totiž tvoří druhou variantu řešení našeho národního dilema. Variantu tím nemorálnější, oč je snazší a pohodlnější. V tomto ohledu nestojíme před úkolem méně světoborným, než byly naše cíle před 21. srpem: v jistém ohledu je to dokonce úkol víc pro chlapy, neboť má hořkou, hemingwayovskou či gorkovskou příchut' všech příštích porážek a ústupů, s nimiž nám je počítat.

A právě v této chvíli — jako ostatně vždycky — odděluje sama doba velice přesně zrno od plev, koukol od pšenice. Myši zvedají hlavu a bázlivci dezertují. — Najednou slyšíme hlas samozvaných prokurátorů, kteří by rádi někoho přibíli na kříž, sroubený z jejich vlastních předlednových omylů, z jejich přežilých dogmat, z jejich nenávistného sektářství, jdoucího až za hrob.

Za hrob vlastního národa. — Ozbrojený tlak zvenčí tedy vystřídá tlak zevnitř — tlak hrstky, jejíž hlas by byl v normálních podmínkách zcela zanedbatelný. Nikoli ovšem dnes. Starý velmocenský recept „rozděl a panuj“ leží na stole a přirozenou logikou násilí je hledat alespoň dodatečně ospravedlnění své vlastní existence.

Právě nyní je tedy jednota prakticky naší jedinou a nejúčinnější zbraní, jedinou možností, jak se zvednout z pokleku. Z půl tisícileté hloubi času zní varování Lipan, jejichž další repríza by zřejmě znamenala tolik co sebeanulování národa jako oprávněné historické pospolitosti. A z téže hloubi času zní prosba Jana Žižky z Trocnova, kterou oslyšet může jen ten, kdo by se z této národní pospolitosti chtěl dobrovolně vydělit: „Dále také prosím vás, abyste všichni vespolek po dnešní den věrně všechny nechutí, hněvy, kyselosti, kteréžto jste mezi sebou, jakž jste živi, od roka nebo nyní měli, konečně opustili.“ To je to málo, a zároveň mnoho, co můžeme a musíme.

IVAN KUBÍČEK,
delegát XIV. sjezdu KSČ

Zdroj: Encyklopedie města Ostravy

https://encyklopedie.ostrava.cz/home-mmo/?acc=profil_udalosti&load=625